

'Haags beleid kortzichtig'

door RONALD VAN GESSEL
en MARTIN VISSER

AMSTERDAM - Economen, politici en journalisten moeten eens op houden achter elkaar aan te rennen in een warrige cirkel van 'hyperigheid, hijgerigheid en hetzerigheid'. Dat leidt alleen maar tot kortzichtig beleid. En het overheidsbeleid is al zo op de korte termijn gericht door electorale onrust en elkaar snel opvolgende kabinetten.

De suggestie om het komende jaar eens wat meer bescheidenheid en terughoudendheid aan de dag te leggen, komt van de Rotterdamse hoogleraar Bas Jacobs. De drie economen die voor De Telegraaf hun visie op 2014 geven, zijn het na ruim twee uur discussiëren zo waar eens met elkaar. Jacobs (Erasmus Universiteit) steekt als eerste de hand in eigen boezem en belooft beterschap nadat hij, inmiddels enigszins rood aangelopen, zich realiseert dat hij zich alweer heeft opgewonden over de meningen van collega-hoogleraar Sylvester Eijffinger (Universiteit Tilburg). Ondertussen heeft hoofdeconoom Han de Jong (ABN Amro) al diverse keren tevergeefs geprobeerd het betoog van Eijffinger te interrumperen.

De Tilburgse hoogleraar heeft zojuist opnieuw benadrukt dat het gebrek aan politieke consistentie er volgens hem de hoofdoorzaak van is dat Nederland in het Europese klasje achterop is geraakt. „Hoe denk je dat mensen vertrouwen krijgen en weer geld durven uitgeven als ze steeds met nieuwe beleidswijzigingen worden geconfronteerd”, zegt hij. „Bovendien is de nu in gang gezette combinatie van bezuinigen en nivellieren de meest dodelijke die je maar kunt bedenken voor meer groei en werkgelegenheid. En echte economische hervormingen schuift het kabinet vooruit!”

Jacobs werpt tegen dat het kabinet Rutte II toch wel degelijk grote hervormingen doorvoert in aow, woningmarkt en de zorg. „Misschien niet precies zoals wij economen willen, maar toch. Het probleem is alleen dat de economie niet draait door de zwakke vraag. Hervormingen die het aanbod op lange termijn vergroten zijn goed, maar lossen de huidige economische problemen niet op.”

• Van links naar rechts ons economenpanel: Han de Jong (ABN Amro), Sylvester Eijffinger (Universiteit Tilburg) en Bas Jacobs (Erasmus Universiteit).

FOTO: JOHANNES DALHUIJSEN

Eijffinger bepleit verdergaande afbouw van de hypotheekrenteaftrek. „Het beleid voor starters op de huizenmarkt is nu wel duidelijk, maar mensen die al een huis bezitten zijn in onzekerheid wat er met de bestaande gevallen gebeurt.” Volgens hem is die onzekerheid het grootste probleem op de woningmarkt.

Economen botsen over aanpak banken

Jacobs is het daar niet mee eens: „Ons grootste probleem wordt er nog steeds niet mee opgelost, namelijk dat potentiële verhuizers hun restschuld niet gefinancierd krijgen.” Hij zou graag zien dat we van onze nood een deugd maken. „Aan de ene kant zitten we op een berg van €1000 miljard pensioenvermogen, deels met fiscale subsidie opgebouwd. Aan de andere kant staat er meer dan €600 miljard hypotheekschuld uit, ook deels gefinancierd met belastinggeld. Je zou die twee moeten kortsluiten en faciliteren dat mensen hun hypotheekschulden af kunnen bouwen met pensioenvermogen”, meent Jacobs.

De Jong toont zich ondertussen het meest optimistisch van de drie. „Het tempo van de

'ontschuldiging' neemt af, mensen zijn nu een paar jaar bezig geweest met het aflossen van schulden en langzamerhand komt er weer wat ruimte voor nieuwe bestedingen. Bovendien stijgt eindelijk het beschikbare inkomen volgend jaar weer eens, onder meer door lagere premies voor ziektekosten en pensioenen, verlaging van de eerste belastingschijf en weinig inflatie. De export neemt toe en voor het eerst in tijden ook weer de bedrijfsinvesteringen. Samen met een verbetering in de VS en in Duitsland, denk ik dat we de cijfers volgend jaar eerder iets naar boven kunnen bijstellen dan naar beneden. De open Nederlandse economie is nou eenmaal erg afhankelijk van de wereldhandel.”

Maar door de langste recessie na de Tweede Wereldoorlog zijn de schulden, zowel particulier als die van de overheid, fors opgelopen en het kost nog heel wat tijd om die in te lopen. Volgens Bas Jacobs kan dat uiteindelijk alleen maar gebeuren door een transfer van diegenen die nog over reserves beschikken naar diegenen met schulden en/of door inflatie. „Na alle financiële crises in de wereld is dat proces altijd op gang gekomen. Crediteuren gaan ook een deel van de verliezen nemen.”

Het herstel kan volgend jaar worden beïnvloed doordat de Amerikaanse centrale bank na jaren van miljarden in de economie pompen, de voet van het gaspedaal gaat halen. „Dat zal echter heel langzaam en voorzichtig gebeuren. De Fed heeft een goede waarschuwing gehad, toen voorzitter Bernanke afgelopen mei voor het eerst aangaf te willen stoppen met stimuleren. Er ging een schokgolf door de beurzen. Inmiddels is het effect wel ingeprijsd en gaat iedereen ervan uit dat de Fed uiterst behoed-

zaam te werk zal gaan”, aldus Han de Jong.

De Europese Centrale Bank heeft onder de vorige voorzitter Jean-Claude Trichet alleen obligaties van zwakke eurolanden als Griekenland, Spanje en Portugal opgekocht, de huidige ECB-president Mario Draghi heeft zich alleen geëngagementeerd om de euro te redden door in geval van nood op grote schaal staatsleningen op te kopen. De ECB heeft echter nooit, net als de Fed, allerlei obligaties van banken opgekocht om de banken van meer liquiditeit te voorzien, de zogeheten kwantitatieve verruiming.

Dat is wel gebeurd met goedkope leningen voor drie jaar, de zogeheten LTRO's, maar die miljarden hebben de banken vooral gebruikt om het geld te stallen bij de ECB of door er staatsleningen mee te kopen van de eigen regering. De miljarden zijn niet bij het bedrijfsleven terechtgekomen, wat de bedoeling was. „Dat moet echt verbeteren. De ECB moet een kleinere 'haircut' toepassen als banken mkb-leningen als onderpand aanbieden. Alleen op die manier komt er bij de banken meer geld beschikbaar om aan het mkb uit te lenen”, aldus Eijffinger.

Jacobs schuift de schuld oververbloemd in de schoenen van de banken. Die lenen niet uit, volgens hem, omdat er nog veel verborgen verliezen op de bankbalansen staan en ze beschikken over veel te weinig eigen vermogen. Dat moet flink omhoog, vindt Jacobs, waardoor weliswaar de kredietkosten ook zullen stijgen, maar de maatschappij als geheel ervan profiteert.

Eijffinger reageert: „Je kan niet tegelijk meer eigen vermogen eisen en de kredietverlening stimuleren.” Jacobs geagiteerd: „Sylvester, dat is echt onzin en je weet het!” Bankeconoom De Jong hoort het hoofdschuddend aan...

DFT Debat

BEKIJK VIDEO OP DFT.NL

■ Het gesprek met de drie topeconomen is de start van het DFT Debat, een nieuw, terugkerend onderdeel op de website DFT.nl.

Dit weekend kunt u op de website kijken naar een uitgebreid videodebat van Sylvester Eijffinger, Bas Jacobs en Han de Jong, onder leiding van Telegraaf-journalist Martin Visser. De discussie is te vinden op de tv-sectie van www.dft.nl en via de app van DFT.

Het DFT Debat wordt een programma waarin maandelijks wordt gediscussieerd over een actueel financieel thema, de beurs of persoonlijke geldzaken.